

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 254 της 02.12/03.12.2004
ΦΕΚ 238, τ. Α΄
Κώδικας Δεοντολογίας Αστυνομικού

Άρθρο 1
Γενικές υποχρεώσεις

Ο αστυνομικός:

- α.** Υπηρετεί τον Ελληνικό Λαό και εκτελεί τα καθήκοντά του, όπως ορίζουν το Σύνταγμα και οι Νόμοι.
- β.** Υποχρεούται να σέβεται την αξία του ανθρώπου και να μεριμνά για την προστασία των δικαιωμάτων του ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου.
- γ.** Ενεργεί πάντοτε με σκοπό την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και τη διαφύλαξη των νομίμων συμφερόντων των πολιτών.
- δ.** Ενεργεί κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του, με βάση τις αρχές της νομιμότητας, της αναλογικότητας, της επιείκειας, της χρηστής διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και του σεβασμού της διαφορετικότητας των ατόμων.

Άρθρο 2
Συμπεριφορά κατά την αστυνομική δράση.

Ο αστυνομικός:

- α.** Υπόκειται στις αρχές της διαρκούς ετοιμότητας και της διαρκούς διατεταγμένης υπηρεσίας.
- β.** Εφαρμόζει το Νόμο με κοινωνική ευαισθησία και ουδέποτε υπερβαίνει τα επιτρεπόμενα όρια της διακριτικής ευχέρειας που του παρέχεται. Όταν επεμβαίνει υποχρεούται να δηλώνει την ιδιότητα, την ταυτότητα και την Υπηρεσία του.
- γ.** Εκτελεί τα καθήκοντά του με αμεροληψία, αντικειμενικότητα, διαφάνεια, σύνεση, αυτοκυριαρχία, σταθερότητα, αποφασιστικότητα και αξιοπρέπεια, προστατεύοντας, χωρίς διάκριση, όλους τους πολίτες από παράνομες σε βάρος τους πράξεις.
- δ.** Σέβεται το δικαίωμα στη ζωή και την προσωπική ασφάλεια κάθε ατόμου. Δεν επιφέρει, δεν προκαλεί και δεν ανέχεται πράξεις βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας και αναφέρει αρμοδίως κάθε παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- ε.** Για την τήρηση και εφαρμογή του Νόμου χρησιμοποιεί κατ' αρχήν μη βίαια μέσα. Η προσφυγή στη βία επιτρέπεται μόνον όταν είναι απολύτως αναγκαία και στο μέτρο που προβλέπεται και απαιτείται για την εφαρμογή του νόμου. Τηρεί πάντοτε με απόλυτο σεβασμό τις αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας (καταλληλότητας) και της αναλογικότητας. Χρησιμοποιεί τα κατά το δυνατόν,

ηπιότερα μέσα, αποφεύγοντας κάθε περιττή ενόχληση, σκληρότητα ή αδικαιολόγητη φθορά ιδιοκτησίας. Δεν προβαίνει σε καταχρηστική χρήση των χημικών και των άλλων διαθέσιμων μέσων και ιδιαίτερα εκείνων που ενδέχεται να προκαλέσουν βλάβη στην υγεία των πολιτών. Χρησιμοποιεί τα πυροβόλα όπλα μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο και αναφέρει αμέσως το συμβάν.

στ. Ενεργεί για τη διατήρηση και την αποκατάσταση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, με σκοπό τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων όλων των πολιτών και την απρόσκοπτη κοινωνική διαβίωση, την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος και την προστασία του δημοκρατικού πολιτεύματος, αποφεύγοντας συμπεριφορές που μπορεί να προκαλέσουν σύγκρουση και επιβάλλει μόνον τους κατά περίπτωση αναγκαίους και προβλεπόμενους από το νόμο περιορισμούς δικαιωμάτων.

ζ. Βεβαιώνει χωρίς διακρίσεις τις παραβάσεις του νόμου, ενεργώντας με ευθυκρισία, ψυχραιμία και ευγένεια. Εξηγεί στον παραβάτη την παράβαση που διέπραξε, καθώς και τα δικαιώματά του, κατά τρόπο σαφή, ώστε να μην καταλείπονται αμφιβολίες, αποφεύγοντας τις αντιδικίες και τις υπερβολές.

η. Προστατεύει την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου και επεμβαίνει, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη νόμιμου και συγκεκριμένου σκοπού. Τηρεί απόλυτη εχεμύθεια για τα απόρρητα γεγονότα ή πληροφορίες, καθώς και για τα γεγονότα ή τις πληροφορίες των οποίων έλαβε γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή λόγω της ιδιότητάς του, είτε αυτές αφορούν σε υπηρεσιακά ζητήματα, είτε στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή και γενικά στις ατομικές υποθέσεις των πολιτών, εκτός αν από το νόμο επιτρέπεται η άρση του απορρήτου.

Άρθρο 3

Συμπεριφορά κατά τη σύλληψη και κράτηση πολιτών.

Ο αστυνομικός:

α. Ενεργεί σύλληψη ατόμου όταν αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του Συντάγματος και του νόμου. Κατά τη σύλληψη ενεργεί με σύνεση και σταθερότητα, τηρεί άψογη συμπεριφορά και αποφεύγει κάθε πράξη που μπορεί να βλάψει την τιμή και την υπόληψη του συλληφθέντος και γενικά να προσβάλει την αξιοπρέπειά του. Χρησιμοποιεί την απολύτως αναγκαία βία και δεσμεύει τον συλληφθέντα μόνον όταν αντιδρά βίαια ή είναι ύποπτος φυγής.

β. Ενημερώνει αμέσως τον κρατούμενο για το λόγο της σύλληψης και κράτησής του, για τις εναντίον του κατηγορίες, τα δικαιώματά του και για τη διαδικασία που εφαρμόζεται στην περίπτωση του. Κρατούμενος που δεν κατανοεί την ομιλούμενη γλώσσα, ενημερώνεται σε γλώσσα που γνωρίζει με διερμηνέα ή με τον προσφορότερο τρόπο.

γ. Φροντίζει για την άμεση τηλεφωνική ή με άλλο πρόσφορο τρόπο επικοινωνία του κρατουμένου με πρόσωπο της επιλογής του ή με την προξενική αρχή της χώρας του,

εφόσον είναι αλλοδαπός, προκειμένου να γνωστοποιήσει την αιτία και τον τόπο κράτησής του.

δ. Διευκολύνει την παροχή νομικής βοήθειας στον κρατούμενο και διασφαλίζει την άμεση και ακώλυτη επικοινωνία του με τον δικηγόρο του.

ε. Διασφαλίζει την επικοινωνία του κρατουμένου με τους οικείους του, τις προξενικές αρχές της χώρας του προκειμένου για αλλοδαπό και τις εθνικές και διεθνείς επιτροπές που είναι αρμόδιες για την προστασία των κρατουμένων, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις και το Νόμο.

στ. Επιτρέπει την επικοινωνία του κρατουμένου, εφόσον ο ίδιος συγκατατίθεται, με επίσημους συλλογικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην παροχή υποστήριξης στους κρατούμενους και γενικότερα στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ζ. Διασφαλίζει συνθήκες κράτησης που εγγυώνται την ασφάλεια, την υγεία και την προστασία της προσωπικότητας του κρατουμένου και μεριμνά για την κατά το δυνατόν αποφυγή του συγχρωτισμού των λοιπών κρατουμένων με τους ποινικούς, των ανδρών με τις γυναίκες, των ανηλίκων με τους ενήλικες και λαμβάνει ειδική πρόνοια για τα ευάλωτα άτομα.

η. Μεριμνά για την προστασία της υγείας του κρατουμένου, εξασφαλίζοντας άμεση ιατρική περίθαλψη σε περίπτωση ανάγκης και παρέχοντας τη δυνατότητα εξέτασης και από γιατρό της επιλογής του.

θ. Αποτρέπει και καταγγέλλει άμεσα, κάθε πράξη που συνιστά βασανιστήριο ή άλλη μορφή απάνθρωπης, σκληρής ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, οποιαδήποτε μορφή βίας ή απειλή βίας, καθώς και κάθε δυσμενή ή διακριτική μεταχείριση σε βάρος κρατουμένου.

ι. Προσάγει τον κρατούμενο το ταχύτερο και οπωσδήποτε εντός των νομίμων προθεσμιών ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής.

ια. Λαμβάνει τα πρόσφορα νόμιμα μέτρα, κατά περίπτωση, για την αποτροπή απόδρασης του κρατουμένου.

ιβ. Δεν δημοσιοποιεί την ταυτότητα, την ομάδα, τη φυλετική καταγωγή, την εθνική προέλευση ή την υπηκοότητα του κρατουμένου, εκτός αν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την εξυπηρέτηση της αντεγκληματικής πολιτικής.

ιγ. Καταχωρεί στα επίσημα βιβλία της Υπηρεσίας του κάθε σύλληψη και κράτηση ατόμου.

Άρθρο 4

Συμπεριφορά κατά την προανάκριση

Ο αστυνομικός :

α. Κατά τη διεξαγωγή του προανακριτικού έργου ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με αποκλειστικό σκοπό την ταχεία επίτευξη του σκοπού της προανάκρισης.

β. Σέβεται απόλυτα το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου και υποχρεούται να διασφαλίζει όλα τα δικαιώματά του. Πληροφορεί έγκαιρα τον κατηγορούμενο για τις εναντίον του κατηγορίες και του παρέχει τη δυνατότητα να προετοιμάσει την υπεράσπισή του ιδίως με την παρουσία του συνηγόρου του. Εφόσον ο κατηγορούμενος δεν κατανοεί την ομιλούμενη γλώσσα, ενημερώνεται σε γλώσσα που γνωρίζει με διερμηνέα ή με τον προσφορότερο τρόπο.

γ. Μεταχειρίζεται με άψογο τρόπο τους κατηγορουμένους, τους υπόπτους, τους μάρτυρες και τους παθόντες και δεν ασκεί οποιαδήποτε μορφή βίας ή πίεσης στην προσπάθεια άντλησης πληροφοριών.

δ. Προστατεύει τους παθόντες και τους μάρτυρες, ιδιαίτερα όταν υπάρχει κίνδυνος για εκφοβισμό τους και λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ψυχική υγεία, την ιδιάζουσα κατάσταση και το συμφέρον του θύματος σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, προσπαθώντας, κατά το δυνατό, να περιορίζει τη δευτερογενή θυματοποίησή του.

ε. Κατά την αυτοψία και κάθε είδους έρευνα ενεργεί πάντοτε σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, επιδεικνύοντας ιδιαίτερη επιμέλεια, ευπρέπεια και κοσμιότητα και αποφεύγοντας κάθε περιττή δημοσιότητα. Ιδιαίτερα, κατά τις σωματικές έρευνες και τις έρευνες κατοικιών μεριμνά ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής των εμπλεκόμενων και να αποφεύγεται κάθε μη αναγκαία ενόχλησή τους.

Άρθρο 5

Εξυπηρέτηση των πολιτών

1. Η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την ταχεία, ακώλυτη και χωρίς ταλαιπωρία εξυπηρέτησή τους, καθώς και η βελτίωση των σχέσεων αστυνομίας-πολίτη αποτελεί πρώτιστο καθήκον του αστυνομικού. Ειδικότερα, ο αστυνομικός εξετάζει αμέσως τα αιτήματα των πολιτών που σχετίζονται με αδικήματα και συμβάντα αστυνομικού ενδιαφέροντος και παρέχει τη νόμιμη συνδρομή του χωρίς χρονοτριβή.

2. Η προσέγγιση των αναγκών των πολιτών με ανθρωπισμό, σεμνότητα, κοινωνική ευαισθησία και ευελιξία, η αποφυγή της τυπολατρίας, η εκδήλωση πρωτοβουλιών και η λήψη πρακτικών μέτρων, ώστε να προλαμβάνονται αδικίες και να επιτυγχάνεται η αποτελεσματική εξυπηρέτησή τους, καθώς και η δημιουργία σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης, συνεργασίας και κοινωνικής συναίνεσης αποτελούν καθημερινό μέλημα του αστυνομικού.

3. Η αποφυγή προκαταλήψεων που έχουν ως αιτία το χρώμα, το φύλο, την εθνική καταγωγή, την ιδεολογία και τη θρησκεία, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ηλικία, την αναπηρία, την οικογενειακή κατάσταση, την οικονομική και κοινωνική θέση ή άλλο διακριτικό στοιχείο του ατόμου, αποτελεί βασική παράμετρο της συμπεριφοράς του αστυνομικού.

4. Ο αστυνομικός επιδεικνύει ιδιαίτερη φροντίδα για την προστασία ιδίως των παιδιών, των γυναικών, των υπερηλίκων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των αναπήρων, των προσφύγων, των μελών μειονοτικών και γενικά ευπαθών κοινωνικών

ομάδων και μεριμνά για την παροχή βοήθειας στις γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης και λοχείας, στους άρρωστους και γενικά στα πρόσωπα που έχουν ανάγκη. Ειδικότερα, συμπεριφέρεται στους ανηλίκους με κατανόηση και ανθρωπιά, φροντίζοντας για την προστασία τους από φθοροποιές επιδράσεις και κινδύνους στους οποίους είναι δυνατόν να εκτεθούν. Με ιδιαίτερη ευαισθησία οφείλει να μεταχειρίζεται τους ανηλίκους που παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά, καθώς και τους ανηλίκους και τις γυναίκες που είναι πρόσφυγες ή θύματα σωματικής, ψυχολογικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης.

Άρθρο 6

Ο αστυνομικός ως δημόσιος λειτουργός

Ο αστυνομικός:

α. Έχει τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους πολίτες, με εξαίρεση τους περιορισμούς που επιβάλλονται από το Σύνταγμα και το νόμο και είναι αναγκαίοι για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της αστυνομίας σε μια δημοκρατική κοινωνία.

β. Σέβεται, τηρεί και εφαρμόζει τους κανόνες που διέπουν τις σχέσεις προϊσταμένων και υφισταμένων και των συναδέλφων μεταξύ τους, ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή, αδιατάρακτη και αποδοτική λειτουργία της Υπηρεσίας, μέσα σε κλίμα πειθαρχίας και πνεύμα αλληλεγγύης και ομοψυχίας.

γ. Διασφαλίζει αμερόληπτες και αποτελεσματικές διαδικασίες εξέτασης και ελέγχου στις περιπτώσεις υποβολής παραπόνων πολιτών εναντίον συναδέλφων του.

δ. Εκτελεί τις διαταγές των ανωτέρων του και ευθύνεται για τη μη εκτέλεση ή την πλημμελή εκτέλεσή τους. Είναι προσωπικά υπεύθυνος για τις πράξεις ή παραλείψεις του και η εκτέλεση προδήλως παράνομων ή αντισυνταγματικών διαταγών δεν τον απαλλάσσει των ευθυνών του.

ε. Διευκολύνει τις έρευνες και τους ελέγχους που διεξάγουν δικαστικές, διοικητικές και ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.

στ. Συνεργάζεται αρμονικά με τους δημοσίους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους των άλλων υπηρεσιών του Κράτους στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και με τους εκπροσώπους άλλων δημοσίων φορέων, οργανισμών και οργανώσεων για την εξυπηρέτηση του δημόσιου και του κοινωνικού συμφέροντος.

ζ. Απορρίπτει σθεναρά κάθε προσπάθεια δωροδοκίας του και επιδιώκει με την εν γένει συμπεριφορά, εμφάνιση, διαγωγή και διαβίωσή του να αποτελεί παράδειγμα καλού πολίτη και ακεραίου αστυνομικού.

η. Δεν χρησιμοποιεί την ιδιότητά του για να αποκομίσει προσωπικά οφέλη ή για να ευνοήσει το ιδιωτικό συμφέρον τρίτων, ούτε επιτρέπει στους συγγενείς ή φίλους του να επικαλεστούν άμεσα ή έμμεσα αυτή για να προωθήσουν τα συμφέροντά τους.

θ. Αντιμετωπίζει με αυστηρότητα και καταπολεμά κάθε πράξη διαφθοράς και καταγγέλλει άμεσα αυτή στις αρμόδιες αρχές.

ι. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του δείχνει εντιμότητα και δεν αποδέχεται, άμεσα ή έμμεσα, οποιοδήποτε δώρο ή δωρεάν παροχή υπηρεσιών, επιβάλλοντας και στους στενούς συγγενείς του ανάλογη συμπεριφορά.

ια. Εκτός υπηρεσίας δεν εμπλέκεται σε δραστηριότητες και δεν αναλαμβάνει εργασίες που προσβάλλουν το κύρος του ως αστυνομικού.

ιβ. Ως υπεύθυνο άτομο, προσπαθεί να βελτιώνει διαρκώς την υπηρεσιακή του απόδοση και τις γνώσεις του, υποβαλλόμενος σε διαρκή εκπαίδευση.

Άρθρο 7 **Διαβεβαίωση**

Ο αστυνομικός από την ανάληψη των καθηκόντων του αποδέχεται την παρακάτω διαβεβαίωση:

«Διαβεβαιώ ότι γνώμονα της συμπεριφοράς μου αποτελεί ο σεβασμός της αξίας κάθε ανθρώπου και η προάσπιση των δικαιωμάτων του. Έχω την ύψιστη τιμή να υπηρετώ τον Ελληνικό Λαό, ασκώντας την αστυνομική εξουσία που μου εμπιστεύεται, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους Νόμους.

Αναλαμβάνω τις υποχρεώσεις και αποδέχομαι τους κινδύνους του λειτουργήματός μου και δηλώνω ότι εργάζομαι με αμεροληψία και δικαιοσύνη για το καλό της κοινωνίας. Προσπαθώ διαρκώς να βελτιώνω τη συμπεριφορά μου ως υπεύθυνος δημόσιος λειτουργός, αποδέχομαι τον κοινωνικό έλεγχο της δράσης μου και προσδοκώ την υποστήριξη των πολιτών».

Άρθρο 8 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ